

Hodnocení diplomové práce

Název: *Religiozita dospívající mládeže a její projevy*

Autor: *Marie Vaňková*

Cílem diplomové práce Marie Vaňkové je přispět do diskuse o religiozitě české společnosti, která je někdy považována za nejateističtější stát v Evropě. Autorka si určila ambiciózní úkol: „zjistit, jaké jsou religiozní projevy dnešního mladého člověka, a najít odpovědi na otázky s tímto tématem spojené, jako například: Co říká mladému člověku náboženství?“

Autorka přistoupila k tématu velmi zodpovědně a seznámila se nejprve se základními výsledky výzkumu religiozity, a to jak z hlediska celosvětového vývoje (proces sekularizace), tak především z hlediska české společnosti (2. kap.). Tyto výsledky se pokusila konkretizovat a ověřit jak dotazníkovým šetřením, tak pilotním kvalitativním výzkumem metodou polořízeného rozhovoru. Celkově překvapuje určitá disproporce v rozsahu teoretické a praktické části. Považuji proto za vhodné, aby se autorka při obhajobě vyjádřila, co považuje za jádro své práce – zda si chtěla studiem pramenů pouze připravit půdu pro vlastní průzkum anebo si chtěla průzkumem ověřit platnost výsledků dosavadních výzkumů (což by stačilo ke splnění požadavků na magisterskou práci).

Z hlediska struktury práce považuji 1. kapitulu vycházející z vývojové psychologie za téměř přebytečnou. Zde by stačilo pár odkazů na existující prameny. Podobně třetí kapitola představuje poměrně rozsáhlý, ale současně i trochu povrchní přehled jednotlivých náboženských a kvázináboženských směrů. Jsem přesvědčen, že studium literatury k teoretické části bylo důležitým přínosem pro autorku. Z hlediska čtenáře považuji za přínosnou spíše praktickou část práce, v které jsou obsaženy některé nové a zajímavé informace. Přitom se domnívám, že ze shromážděných dat – zejména z nahraných rozhovorů – mohla autorka vytěžit více diferencovanějších informací, než se objevuje v textu práce.

Po stránce formální je práce zpracována pečlivě, s poměrně málo překlepy. Úprava je přehledná, členění logické. Práce je psána čtivě, vytříbenou formou. Někdy ovšem používá nestandardních pravopisných forem (např. místo slova „římskokatolická“ používá formu „římsko-katolická“). Občas se objeví i chyby v překladu, jako např. na str. 47 (poslední věta odstavce o sestřách Foxových nedává smysl).

Autorka velmi dobře pracuje s literaturou (neopisuje jako někteří jiní). Místy ovšem najdeme nedostatky v citacích, zejména pokud jde o internetové odkazy – chybí bližší lokace citovaného místa v původním textu, což je často způsobeno tím, že autorka používá cituje často z webových stránkách i v případech, kdy je dostupná tištěná forma dokumentu, jako např. u časopisu Dingir nebo u článku M. Kapláňka Zábava sport a hra očima teologa.

Úroveň teoretické části je obsahově velmi dobrá. Je jen škoda, že autorka neměla zřejmě čas podívat se do primárních zahraničních pramenů, což se týká hlavně druhé kapitoly. Proto také dochází místy k pojmovým nepřesnostem – autorka zaměňuje proces sekularizace se sekularismem (s. 25), konfesní příslušnost s pojmem vírou (s. 39). Dále opakovaně jmenuje neexistující Československou církev evangelickou, přičemž má zřejmě na mysli Českobratrskou církev evangelickou. Na některých místech dochází k poněkud zjednodušené interpretaci, jako např. tvrzení o tom, že jsou satanisté autentičtí (s. 50) nebo o tom, že je pro mladé lidi „čas strávený před těmito médii (počítač, televize)... důležitější než kamarádi“ (s. 57) nebo zařazení meditace a psychoterapie bez dalšího vysvětlení mezi manipulační techniky (s. 52). Poněkud zjednodušené zevšeobecňování a jednostranná interpretace se objevují také v praktické části. Proto bych doporučoval při obhajobě diskusi nad 8. kapitolou práce.

Přes všechny uvedené námítky považuji práci za výrazně nadprůměrnou a doporučuji ji k obhajobě.

České Budějovice, 28. 5. 2006

Mgr. Michal Kaplánek, Th. D.
oponent